

LANDSGENNEMSNIT FOR PRODUKTIVITET I PRODUKTIONEN AF GRISE I 2021

Claus Hansen

^a SEGES Innovation P/S

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Der blev set fremgang i produktivitet for smågrise, marginal fremgang i produktiviteten for sobesætninger og ingen fremgang for slagtegrisebesætninger. Dødeligheden steg for alle dyregrupper.

Sammendrag

For smågrisebesætninger blev set fremgang i produktiviteten. For sohold blev der set en marginal fremgang i produktiviteten, mens der ikke blev set fremgang for slagtegrisebesætninger. Der blev fundet en stigende dødelighed for alle dyregrupper. Sobesætningerne fravænnede i gennemsnit 34,0 grise pr. årssø til trods for en let tilbagegang i nøgletal for reproduktion og dødelighed. Den gennemsnitlige besætningsstørrelse var på niveau med seneste 2 år og den totale pattegrisedødelighed var 23,4 %, hvilket var en stigning på 0,3 procentpoint i forhold til 2020.

Smågrisebesætningerne producerede gennemsnitligt 24.896 grise pr. år. Reference-foderudnyttelsen (7-30 kg) var 1,81 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket er en forbedring på 0,01 FEsv pr. kg tilvækst i forhold til 2020. Reference-daglig tilvækst var 464 gram, hvilket er 3 gram højere i forhold til 2020. Dødeligheden for smågrise var 3,9 %, hvilket er en stigning i forhold til 2020. For smågrisebesætninger blev set en stigning i produktionsværdien sammenlignet med 2020.

Slagtegrisebesætningerne producerede i gennemsnit 8.858 grise pr. år. Reference-daglig tilvækst (30-115 kg) var 1.028 gram, hvilket var en stigning på 2 gram i forhold til 2020. Reference-foderudnyttelsen var 2,66 FEsv pr. kg tilvækst, hvilket var 0,01 højere end 2020. Døde og kasserede grise var 3,6 % af producerede grise, hvilket er 0,2 gris højere end 2020.

Datamaterialet for 2021 omfattede 862 sobesætninger med samlet cirka 701.000 årssøer, 582 smågrisebesætninger med knap 14,5 mio. producerede smågrise og 985 slagtegrisebesætninger med godt 8,7 mio. producerede slagtegrise. Datamaterialet for 2021 indeholder dermed flere besætninger, årssøer og producerede grise sammenlignet med tidligere år.

For 2021 blev der indsamlet produktivetsdata fra danske besætninger, der anvendte managementsoftware fra Agrovision eller Cloudfarms ApS. Data blev indsamlet fra besætninger, hvor udtræk af produktivetsrapporterne blev leveret direkte fra Agrovision eller Cloudfarms. Datamaterialet bygger på indsamlede data fra 2021 samt data indsamlet fra tidligere års beregning af Landsgennemsnit for produktivitet [1].

Baggrund

Landsgennemsnittet for produktivitet sammenfatter produktiviteten for danske grise. Denne publikation udgives hvert år med nye indsamlede data fra danske grisebesætninger og inkluderer tidligere års data og er i omfang den største analyse af produktiviteten i danske besætninger og danner dermed grundlag for nationale tal for produktiviteten og nøgletal for so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Materialer og metoder

Datagrundlaget for landsgennemsnittet er baseret på data fra danske besætninger indsamlet for 2021 samt data indsamlet fra tidligere års notat for Landsgennemsnit for produktivitet udgivet af SEGES Svineproduktion [1].

Data for 2021 er indsamlet ved indberetninger af besætningernes produktivetsrapporter direkte fra Agrovision og Cloudfarms ApS. Data er siden 2018 blevet indsamlet via en anden metode end tidligere år (2017 og bagud), idet data fra 2017 og bagud inkluderede besætninger, hvor DLBR-rådgivningsvirksomhederne udvalgte besætninger og indsamlede og validerede data. Dette metodeskift i dataindsamling kan bevirke, at datagrundlaget og dermed populationen af besætninger i datamaterialet er ændret i forhold til tidligere år. Det kan ikke udelukkes, at metodeskiftet i indsamlingen af data kan påvirke nøgletallene.

De indrapporterede produktivetsrapporter, som kan være dækkende for forskellige perioder besætninger imellem, er udvalgt og aggregeret ud fra en algoritme om automatisk udvælgelse og delvist automatiseret datakontrol.

Automatiseret udvælgelse og datakontrol

Datagrundlaget er produktivetsrapporter beregnet af ejeren, brugeren eller rådgiveren for besætningen. Data blev leveret automatisk fra Agrovision og Cloudfarms og er blevet kontrolleret og dokumenteret direkte hos dataleverandøren inden indsendelse til SEGES Innovation. Ved den automatiske indberetning fra Agrovision og Cloudfarms blev der medsendt oplysninger til validering af de enkelte nøgletal. Disse ekstra oplysninger omfattede sumtal til kontrol af, at indberetningen blev foretaget korrekt. Udover kontrol af sumtal blev der gennemført kontrol af de sammenhænge, der skulle være mellem data for tilvækst, foderdage, foderforbrug mv. også kaldet "forretningsmæssig validering". Data blev desuden kontrolleret for ekstreme værdier og ekskluderet, hvis ikke værdierne lå indenfor minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). De ekstreme værdier kan opstå, hvis der i besætningen er skiftet til nyt managementprogram eller hvis dele af produktivetsrapporternes nøgletal ikke bliver anvendt i besætningen og derfor ikke inddateres korrekt. Besætningerne blev opdelt i so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger, og besætninger, hvis driftsformer ikke passede i disse kategorier, blev ekskluderet (se afsnit om Minimum- og maksimumgrænser for nøgletal i tabel 1).

For slagtegrisebesætninger er det muligt i managementprogrammerne at foretage registreringer og dermed indberetning til SEGES Innovation for flere CHR-numre under et og samme CHR-nummer, men dog med angivelse af, at lokationerne er forskellige. For slagtegrisebesætninger blev besætningsstrukturen gennemgået manuelt for besætninger >20.000 producerede grise pr. år. Hvis

det på baggrund af registreringer i Det Centrale Husdyrbrugs Register (CHR-registret) og/eller strukturen i data var tydeligt, at data rummede flere CHR-numre, blev de enkelte besætningers data fordelt på det korrekte antal besættninger. Ligeledes er det muligt at indberette samlede opgørelser for flere besættninger og disse registreringer blev fjernet, hvis det ved manuel gennemgang af data var tydeligt, at indberetningen var en samlet opgørelse for flere lokaliteter/besættninger.

For at sikre ens udregning af spildfoderdage mellem Agrovision- og Cloudfarms-besættninger samt eventuelle korrektioner var gennemført for alle besættninger, blev produktivetsrapporter til landsgennemsnittet for 2021 først indsamlet efter 20. april 2022, idet alle spildfoderdage for løbninger foretaget i 2021 dermed ville blive beregnet korrekt.

Produktivetsrapporter blev udvalgt ud fra besættningens egne beregninger. Produktivetsrapporter kan beregnes for samme perioder/år med forskellige tidsintervaller, hvorledes der for det samme produktionsår kan forefindes månedsopgørelser, kvartalsopgørelser og en samlet årsopgørelse.

Produktivetsrapporter blev udvalgt efter følgende kriterier i hierarkisk orden (ens for alle besættningstyper):

- 1) For samme start af en periode +/- 5 dage blev altid udvalgt den senest beregnede produktivetsrapport.
- 2) Der blev fortrinsvis udvalgt periodestart ved kalenderkvartaler for periodelængde på 75-120 dage (cirka 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober), dernæst blev der udvalgt ud fra periodelængder (uanset starttidspunkt):
 - a) Periodelængde på 75-120 dage
 - b) Periodelængde på 20-40 dage
 - c) Periodelængde på 40-75 dage
 - d) Periodelængde på 120-220 dage
 - e) Periodelængde på 220-390 dage.

Perioder <20 dage og >390 dage blev ikke inkluderet. Produktivetsrapporter blev ikke udvalgt, hvis der var datomæssigt overlap til andre perioder.

Kvalitetssikring af automatisk indberettede data fra Agrovision og Cloudfarms

Data blev for hver produktivetsrapport kontrolleret for sammenhænge mellem nøgletalenes niveau og dermed kontrolleret, at dataleverandøren ikke havde ændret formler for beregning af nøgletal.

Søer

- Fravænnede grise pr. årssø skulle stemme overens med gennemsnitlig antal kuld pr. sø og antal fravænnede grise pr. kuld
- Der skulle være sammenhæng mellem diegivningsdage, spildfoderdage, drægtighedsdage og antal kuld pr. årssø.

Smågrise

- Der skulle være sammenhæng mellem indgangsvægt, afgangsvægt, total tilvækst og antal producerede grise
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Slagtegrise

- Ved udregning af slagtevægt/levendevægt skulle der anvendes en omregningsfaktor på 1,31 (slagteprocent 76,3), således at slagtevægten for besætninger er udregnet ud fra samme formel (slagtevægt= 0,763 × levendevægt)
- Sammenhængen mellem indgangsvægt, slagtevægt, total tilvækst og antal producerede grise skulle stemme overens
- Udregning af daglig tilvækst skulle være i overensstemmelse med total tilvækst og antal foderdage.

Minimum- og maksimumværdier for nøgletal

For produktivetsrapporterne antages det, at nøgletallene, der beregnes af den enkelte besætningsejer, -bruger eller -rådgiver, med stor sandsynlighed er korrekte. Der er dog situationer, hvor nøgletallene kan være usandsynlige. Disse tilfælde vil være ved konvertering af data mellem managementprogrammerne Cloudfarms og Agrovision, eller hvis den enkelte besætningsejer ikke anvender visse dele af managementprogrammet. Derfor er det nødvendigt at anvende eksklusionskriterier for besætninger og/eller de enkelte nøgletal.

De aktuelle minimum- og maksimumgrænser anvendt i nærværende notat fremgår af tabel 1. Med undtagelse af afvigelser på foderopgørelser, sodødelighed og fravænningsvægt blev alle data fra en besætning ekskluderet fra datamaterialet, hvis der var afvigelser fra minimum- og maksimumgrænser (se tabel 1). For alle dyrekategorier gjaldt, at besætninger, hvor statusdifference (afvigelse ved statusoptælling af antal grise) afveg mere end 5 %, blev udeladt. Desuden gjaldt, at samtlige registreringer for en besætning blev slettet fra opgørelsen, hvis enkelte nøgletal ikke var registreret.

Beregninger af gennemsnit for nøgletal

Nøgletallene (undtagen årssøer og producerede grise pr. besætning) er beregnet som gennemsnit vægtet efter besætningernes størrelse, da dette tal bedst udtrykker det gennemsnitlige dyr.

Total pattegrisedødelighed

Total pattegrisedødelighed blev udregnet på besætningsniveau som differencen mellem totalfødte grise og fravænnede grise inden for perioden. Herefter er der for landstallet udregnet et vægtet gennemsnit på tværs af alle besætninger.

Table 1. Oversigt over eksklusionskriterier (minimum- og maksimumgrænser) for besætningsgennemsnit.

Besætninger uden for grænserne blev ekskluderet fra dataopgørelsen

	Grænser hvor alle nøgletal slettes for en besætning	Grænser hvor kun nøgletallet slettes
Generelt		
Minimum antal dage i et kalenderår	<150	
Søer		
FEsv + FEso pr. årsso		<1.000; >2.000
Andel af selvdøde og aflivede søer ¹		>40 pct.
Smågrise		
Indgangsvægt, kg	<4,0; >15,5	
Afgangsvægt, kg	<20; >40	
Daglig tilvækst, g	>900	
Status difference (%)	<-5; >5	
FEsv pr. kg tilvækst ²		1,4 - 2,5
Slagtegrise		
Indgangsvægt, kg	<20; >40	
Slagtevægt, kg	<60	
FEsv pr. kg tilvækst ²		2,2 - 3,9
Andelen af døde og aflivede (%)	<25	
Status difference (%)	<-5; >5	
Slagteprocent	<>76,3	
Gennemsnitlig daglig tilvækst, gram	<400; >1.600	

¹ Nogle besætninger registrerer en slagtet so som selvdød/aflivet, hvilket resulterer i urealistisk højt tal for selvdøde søer i nogle besætninger hvorfor denne grænse er indsat

² Når denne slettes bliver det ikke muligt at beregne reference-foderudnyttelse eller produktionsværdiberegninger for besætningen

Produktionsværdiberegninger

For data fra slagtegrise- og smågrisebesætninger blev der beregnet en teknisk produktionsværdi (PV) (tabel 2). Denne blev baseret på daglig tilvækst, foderudnyttelse og dødelighed. For slagtegrisebesætningerne indgik også kødprocenten i beregningen. For at kunne sammenligne besætningerne var alle priser standardiserede 5-års priser, som er baseret på gennemsnitspriser fra september 2016 til september 2021 (tabel 3).

Table 2. Oversigt over formler anvendt i beregningen af produktionsværdi for smågrise og slagtegrise.

Formel for beregningen
PV pr. gris (ens for smågrise og slagtegrise) = Salgspris - købspris - foderomkostninger - diverse omkostninger
PV pr. stiplads pr. år (ens for smågrise og slagtegrise) = PV pr. gris × (365 dage/antal foderdage pr. gris) × staldudnyttelse
Salgspris (slagtegrise) = (slagtevægt * Noteringen slagtegrise) + (slagtevægt * værdi af kødprocent pr. kg)
Salgspris (smågrise) = pris pr. 30 kg's gris + (afgangsvægt * korrektion for over eller undervægt)
Købspris (slagtegrise) = (pris pr. 30 kg's gris + (indgangsvægt - 30) * korrektion for over el. undervægt) / (1-døde og kasserede)
Købspris (smågrise) = (pris pr. 7 kg's gris + (indgangsvægt - 7) * korrektion for over el. undervægt) / (1-procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (slagtegrise) = ((slagtevægt * 1,31) - indgangsvægt) * FEsv pr. kg tilvækst * pris slagtegrisefoder / (1-procent døde og kasserede / 2)
Foderomkostninger (smågrise) = ((afgangsvægt - indgangsvægt) * FEsv pr. kg tilvækst * Pris smågrisefoder blanding 2 + (pris smågrisefoder blanding 2 - pris smågrisefoder blanding 1) * 6 foderenheder) / 1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (slagtegrise) = ((slagtevægt*1,31) - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst /1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Foderdage (smågrise) = (afgangsvægt - indgangsvægt) / (gram daglig tilvækst /1000) / (1 - procent døde og kasserede / 2)
Værdi af kødprocent pr. kg = (-0.8149 * kodprocent ² + 111.58 * kødprocent - 3776.9) / 100 (Kilde: [2])

Table 3. Oversigt over prisforudsætninger anvendt i beregning af produktionsværdi (PV)

Faktor anvendt i PV beregning	Prisforudsætningen
Pris pr. 7 kg's gris:	236 kr. pr. gris, + 11,40 kr. pr. kg over 7 kg, - 14,40 kr. pr. kg under 7 kg
Pris pr. 30 kg's gris:	406 kr. pr. gris, + 5,82 kr. pr. kg over 30 kg, - 5,86 kr. pr. kg under 30 kg
Noteringen slagtegrise:	11,39 kr. pr. kg, inkl. efterbetaling
Pris slagtegrisefoder:	1,60 kr. pr. FEsv
Pris smågrisefoder blanding 1:	3,53 kr. pr. FEsv (antaget at denne udgør 6 foderenheder)
Pris smågrisefoder blanding 2:	1,89 kr. pr. FEsv
Diverse omkostninger:	13,49 kr. pr. smågris og 19,66 pr. slagtegris (inkluderer ikke transportomkostninger)
Staldudnyttelse:	95 %

Der blev anvendt samme prissæt på produktionsværdiberegningerne for alle de foregående år i nærværende notat, så indeks kunne beregnes for de sidste 10 års resultater. Dette medfører, at indeks samt produktionsværdi blev ændret for de foregående år og at niveauerne af disse derfor ikke kan sammenlignes med de forudgående års notater om Landsgennemsnittet for produktivitet.

Resultater og diskussion

Datamaterialet inkluderede i år flere slagtegrisebesætninger sammenlignet med 2020, mens antallet af so- og smågrisebesætninger var på niveau med sidste år.

I tabellerne 2, 3 og 4 vises de seneste 10 års gennemsnit af årssøjlerne for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger. I tabellerne 5, 6 og 7 vises opdeling i de bedste 25 %, de midterste 50 % og de ringest producerende 25 % for henholdsvis so-, smågrise- og slagtegrisebesætninger.

Produktivitet for søer

Tabel 4 viser produktionsresultaterne for sobesætninger. Det kan ses, at fravænnede grise pr. årssø var 34,0, hvilket er en stigning på 0,1 i forhold til 2020. Det skal bemærkes, at de enkelte nøgletal er beregnet med alle decimaler, men de enkelte nøgletal er vist med færre decimaler. Man kan derfor ikke selv korrekt beregne afledte nøgletal ud fra andre nøgletal, der er vist i tabellerne.

Der indgik i alt 862 sobesætninger, som i gennemsnit havde 813 årssøer, i alt 700.806 årssøer. Dette er lidt højere end det foregående år, som var det hidtil højeste antal årssøer, der har været inkluderet i landsgennemsnittet for produktivitet.

I 2021 var procent døde og aflivede søer 14,0 %, hvilket svarer til en stigning på 1,1 procentpoint sammenlignet med samme beregningsmetode for tallene fra 2020. Denne stigning blev også set i opgørelsen for sodødeligheden på baggrund af tal fra DAKA og Danmarks Statistik, der viste, at sodødeligheden i 2021 var 16,1 %, hvilket svarer til en stigning på 1,0 procentpoint [3]. I opgørelsen fra DAKA medregnes døde gylte, polte og slagtegrise vurderet over cirka 120 kg i sodødeligheden, og der er et bidrag fra besætninger uden søer. Siden 2019 er der for Landsgennemsnittet valgt at lægge en skæring, så besætningsers indberetning for sodødelighed på over 40 % ikke blev medtaget i opgørelsen. Dette blev valgt, fordi nogle besætninger fejlagtigt anvender koder for selvdøde/aflivede søer, når der sendes søer til slagtning.

Totalfødte er steget fra 19,6 til 19,8 grise pr. kuld og dødelighed frem til fravænnings steg 0,3 procentpoint til 15,2 %. Dødfødte grise pr. kuld var uændret i forhold til 2019. Samlet set medførte dette, at den totale pattedødelighed steg fra 23,1 % i 2020 til 23,4 % i 2021, svarende til en stigning på 0,3 procentpoint (se tabel 4).

Reproduktionsresultaterne er samlet set forringet lidt i forhold til tidligere år, idet faringsprocenten er faldet til 87,3, et fald på 0,3 procentpoint i forhold til 2020. Antal dage fra fravænnings til 1. løbning er steget 0,1 til 6,0. Antallet af spildfoderdage steg til 15,0 dage pr. kuld, en stigning på 0,6 dage pr. kuld i forhold til 2020. Omløberprocenten forblev uændret på 5,5 %.

Table 4. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for søer

Periode	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Antal besætninger	862	821	815	710	535	570	459	537	604	629
Antal besætninger med foderopgørelser	703	678	669	652	524	543	431	480	577	607
Nøgletal										
Årssøer, stk. ¹	813	802	812	769	791	767	742	707	680	651
FEsv + FEso pr. årso	1.514	1.516	1.501	1.500	1.465	1.464	1.469	1.502	1.488	1.522
Kuldresultater										
1. lægs kuld, %	24,5	23,7	23,6	23,9	22,7	22,8	23,8	24,3	23,9	24,0
Levendefødte pr. kuld, stk.	17,9	17,7	17,5	17,3	17,0	16,4	16,0	15,7	15,4	15,2
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7
Fravænnede pr. kuld, stk.	15,1	15,1	14,9	14,9	14,7	14,2	13,9	13,6	13,4	13,2
Diegivningstid, dage	31	31	31	31	30	30	30	30	30	30
Vægt ved fravæning, kg	6,4	6,4	6,5	6,6	6,4	6,5	6,6	6,8	6,8	6,9
Døde indtil fravæning, %	15,2	14,9	14,8	14,2	13,4	13,0	13,2	13,3	13,3	13,3
Total pattegrise-dødelighed, %	23,4	23,1	23,2	22,0	21,4	20,9	21,2	21,6	21,8	22,0
Reproduktion										
Spildfoderdage pr. kuld	15,0	14,4	13,8	13,9	12,1	12,5	12,7	13,3	13,7	13,7
Fra fravæning til 1. løbning, dage	6,0	5,9	5,9	5,8	5,6	5,7	5,7	5,7	5,8	5,9
Omløbere, %	5,5	5,5	5,3	5,3	4,5	4,8	4,9	5,6	6,1	5,8
Faringsprocent	87,3	87,6	88,1	88,3	89,6	89,0	88,5	87,6	87,0	87,4
Fravænnede grise pr. årso, stk.	34,0	33,9	33,6	33,6	33,6	32,5	31,7	30,8	30,3	29,9
Kuld pr. årso, stk.	2,24	2,25	2,26	2,26	2,29	2,28	2,28	2,27	2,27	2,27

¹ Nøgletallet for "årssøer, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit

Overordnet set har der været stabil fremgang over de seneste 10 år, om end der i kortere sammenhængende perioder har været tegn på stagnation. Til trods for tilbagegang i nøgletal for reproduktion og dødelighed sås en lille fremgang i produktivitet for sohold.

Produktivitet for smågrise

Det gennemsnitlige produktionsomfang steg til 24.896 smågrise pr. år. Tendensen fra 2020 til 2021 følger den forventede strukturudvikling. Reference-daglig tilvækst steg 3 gram til 464 gram pr. dag og reference-foderforbrug pr. kg tilvækst faldt med 0,01 FEsv pr. kg tilvækst til 1,81 FEsv pr. kg tilvækst. Dødeligheden steg 0,3 procentpoint til 3,9 %, hvilket er det højeste niveau i de seneste 10 år.

Produktionsværdi pr. gris og produktionsværdi pr. stiplads steg i 2020 til det højeste niveau svarende til indeks 119 sammenlignet med produktionsværdien for 2012 (tabel 5).

Table 5. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for smågrise

Periode	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Antal besætninger	582	550	586	568	532	541	412	325	574	565
Antal foderopgørelser	528	499	511	505	508	522	404	313	564	542
Nøgletal										
Producerede grise pr. år, stk. ¹	24.896	23.789	22.649	22.298	23.569	23.367	22.077	18.232	17.556	16.414
Daglig tilvækst, g	463	461	448	456	446	441	439	440	446	440
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ²	464	461	451	460	451	446	442	440	443	439
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,81	1,83	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92	1,90	1,94
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ²	1,81	1,82	1,84	1,84	1,87	1,87	1,87	1,92	1,89	1,93
Døde, %	3,9	3,6	3,6	3,2	3,1	3,2	3,1	2,8	2,8	2,8
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	6,6	6,8	6,8	6,6	6,6	6,5	6,7	6,8	6,9	6,9
Vægt pr. afgang gris, kg	31,0	30,9	30,2	30,5	30,3	30,6	30,4	30,6	30,8	30,2
PV pr. gris, kr. ³	68	65	63	64	64	64	64	60	60	58
Indeks (PV pr. gris) ³	119	114	110	112	112	112	111	104	104	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	441	426	413	419	416	405	403	381	382	370
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	119	115	112	113	113	110	109	103	103	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materialer og metoder).

Produktivitet for slagtegrise

For slagtegrise viser tabel 6, at den gennemsnitlige besætningsstørrelse i opgørelsen for 2020 var 8.858 producerede grise pr. år, hvilket er en stigning i forhold til tidligere år. Stigningen fra 2020 til 2021 skyldes formentlig strukturudvikling og faldet fra 2019 til 2020 kan skyldes en ændring, da der fra 2020 blev gennemført en yderligere manuel gennemgang af store besætninger og en opsplitting af de indrapporterede besætninger i korrekte besætningsstørrelser, der hvor det var muligt at erkende, at besætningsstrukturen reelt var anderledes end det indrapporterede. Foderoptagelsen blev øget med 0,02 FEsv pr. dag og reference-foderudnyttelse blev forringet med 0,01 FEsv pr. kg tilvækst til 2,71 FEsv pr. kg tilvækst. Der er tidligere set marginale forringelser af foderudnyttelsen, idet der sås en forringelse af foderudnyttelsen på 0,01 FEsv pr. kg tilvækst fra 2015 til 2016. Slagtevægten forblev

uændret på 90,6 kg og kødprocenten steg 0,4 procentpoint til 62 %, hvilket er det højeste niveau de seneste 10 år. Dødeligheden var 3,6 % hvilket var en stigning på 0,2 procentpoint. Stigningen i produktionsværdi var 1 kr. pr. gris og 6 kr. pr. stiplads fra 2020 til 2021. Dette skal ses i lyset af, at stigningen fra 2019 til 2020 var den største fremgang set i de seneste 10 år.

Tabel 6. Det vægtede (efter besætningsstørrelse) gennemsnitlige produktionsniveau pr. besætning for slagtegrise

Periode	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Antal besætninger	985	859	802	819	628	714	494	548	650	717
Antal besætninger med foderopgørelser	870	746	684	702	603	693	480	535	633	713
Nøgletal										
Producerede gris pr. år, stk. ¹	8.858	8.330	8.790	8.528	7.372	7.792	8.008	6.863	6.785	6.902
Daglig tilvækst, g	1.032	1.030	991	975	972	953	944	932	916	909
Reference-daglig tilvækst (30-115 kg), g ¹	1.028	1.026	990	972	969	950	941	931	913	908
Foderoptagelse pr. gris pr. dag, FESv	2,79	2,77	2,70	2,66	2,68	2,66	2,63	2,62	2,57	2,57
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FESv	2,71	2,70	2,73	2,73	2,77	2,80	2,79	2,81	2,82	2,83
Reference-foderudnyttelse (30-115 kg), FESv pr. kg tilvækst ²	2,66	2,65	2,73	2,74	2,77	2,82	2,82	2,84	2,86	2,88
Diverse oplysninger										
Vægt ved indsættelse, kg	31,6	31,6	30,9	31,2	31,2	31,4	31,4	31,0	31,4	31,3
Slagtevægt, kg (gns.)	90,6	90,6	87,6	86,2	86,9	84,9	84,1	84,3	82,6	81,7
Tilvækst pr. prod. gris, kg	87,2	87,1	83,8	81,8	82,6	79,8	78,8	79,4	76,8	75,8
Kødprocent (gns.)	62,0	61,6	61,4	61,1	60,7	60,7	60,5	60,3	60,3	60,4
Døde og kasserede, %	3,6	3,4	3,5	3,3	2,9	3,3	3,6	3,4	3,3	3,3
PV pr. gris, kr. ³	205	204	181	165	161	148	140	135	125	121
Indeks (PV pr. gris) ³	170	169	150	137	134	122	116	112	104	100
PV pr. stiplads pr. år, kr. ³	829	823	730	669	648	598	571	538	509	491
Indeks (PV pr. stiplads pr. år) ³	169	168	149	136	132	122	116	110	104	100

¹ Nøgletallet for "producerede grise pr. år, stk." er beregnet som simpelt gennemsnit mellem besætninger

² Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-100 kg, hvorved sammenligning mellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

³ Produktionsværdierne er i denne tabel udregnet på baggrund af de opnåede gennemsnitsresultater for produktivitet. Der blev anvendt samme prisforudsætninger for alle årene (se Materialer og metoder)

Opdeling i effektivitetsniveau

For at give et overblik over fordelingen af besætninger i forhold til effektivitetsniveau, angives i tabel 7 nøgletal for sobesætninger sorteret efter fravænnede grise pr. årssø. De højest producerende 25 % af besætningerne fravænnede mere end 35,6 grise pr. årssø. De laveste 25 % af besætningerne producerende færre end 31,9 grise pr. årssø. Forskellen i produktionsniveau mellem de højeste og de

laveste 25 % af besætningerne var 6,6 fravænnede grise pr. årssø, når der sammenlignes på medianen.

En gennemsnitsbesætning blandt de 25 % højest producerende havde 257 flere årssøer end de laveste 25 % af besætningerne. De højeste 25 % af besætningerne havde 20,5 totalfødte grise pr. kuld og en total pattegrisedødelighed på 20,8 %, hvilket er en stigning på 0,5 procentpoint i pattegrisedødeligheden for de bedst-producerende besætninger sammenlignet med 2020 [1]. De laveste 25 % af besætningerne havde 18,9 totalfødte grise pr. kuld, hvilket er en fremgang på 0,2 sammenlignet med 2020 og en total pattegrisedødelighed på 26,6 %, hvilket er 1,0 procentpoint højere end 2020.

Tablet 7. Medianer for produktionsniveau pr. sobesætning i landsgennemsnittet for 2021, opdelt efter fravænnede grise pr. årssø

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	35,6	<=>	31,9	
Antal besætninger	215	432	215	862
Antal besætninger med foderopgørelser	193	373	137	703
Nøgletal				
Årssøer, stk.	794	722	537	694
FEsv + FEso pr. årssø	1.510	1.514	1.517	1.513
Kuldresultater				
1. lægs kuld, %	21,8	22,7	25,0	22,8
Levendefødte pr. kuld, stk.	18,6	17,9	16,9	17,9
Dødfødte pr. kuld, stk.	1,9	2,0	2,0	2,0
Fravænnede pr. kuld, stk.	16,2	15,2	13,9	15,2
Diegivningstid, dage	30	31	32	31
Vægt ved fravæning, kg	6,0	6,1	6,8	6,2
Døde indtil fravæning, %	12,7	15,5	18,1	15,3
Total pattegrise-dødelighed, %	20,8	23,9	26,6	23,7
Reproduktion				
Spildfoderdage pr. kuld	11,4	14,5	19,0	14,4
Fra fravæning til 1. løbning, dage	5,4	5,8	6,2	5,8
Omløbere, %	3,7	5,2	7,2	5,1
Faringsprocent	90,6	87,6	84,1	87,8
Fravænnede grise pr. årssø, stk.	36,8	33,9	30,1	33,9
Kuld pr. årssø, stk.	2,30	2,24	2,15	2,24

Tablet 8 viser nøgletal for smågrisebesætninger opdelt i tre grupper efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 494 kr. pr. år. De laveste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var lavere end 374 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 207 kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads. Forskellen i produktionsværdi pr. stiplads mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var i 2021 lavere end i 2020. Indførelsen af nyt prissæt for 2021 har ændret på sammenvægningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om I Landsgennemsnit for produktivitet.

Table 8. Medianer for produktionsniveau pr. smågrisebesætning i landsgennemsnittet 2021, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget)

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	> 494	<=>	< 374	
Antal besætninger	132	264	132	528
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	23.569	20.227	17.736	20.294
Daglig tilvækst, g	501	461	424	463
Reference-daglig tilvækst (7-30 kg), g ¹	511	469	418	469
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	1,71	1,82	1,96	1,82
Reference-foderudnyttelse (7-30 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,70	1,81	1,96	1,81
Døde, %	2,9	3,6	4,5	3,5
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	6,0	6,2	6,6	6,2
Vægt pr. afgang, kg	31,9	31,4	31,3	31,5
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr.	82	71	57	71
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "median for alle", %	115	100	80	100
PV pr. stiplads pr. år, kr.	535	437	328	437
PV-indeks i forhold til "median for alle", %	122	100	75	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 7-30 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4].

I tabel 9 ses opdelingen af slagtegrisebesætninger i forhold til produktionsværdi pr. stiplads pr. år. De højeste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var højere end 885 kr. pr. år. De laveste 25 % af besætningerne havde en produktionsværdi pr. stiplads, der var lavere end 720 kr. pr. år. Forskellen mellem de højeste og de laveste 25 % af besætningerne var 365 kr. pr. år for medianen på produktionsværdi pr. stiplads, hvilket er en større forskel end 2020. Indførelsen af nyt prissæt for 2020 har ændret på sammenvægtningen af de forskellige produktionsparametre. Det er derfor ikke muligt at sammenligne produktionsværdien med værdierne i de foregående notater om Landsgennemsnit for produktivitet.

Tabel 9. Medianer for produktionsniveau pr. slagtegrisebesætning 2021, opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads pr. år (kun besætningsopgørelser med foderforbrug er medtaget)

	Højeste 25 %	Midterste 50 %	Laveste 25 %	Alle besætninger
PV pr. stiplads pr. år, kr.	> 885	<=>	< 720	
Antal besætninger	217	436	217	870
Nøgletal				
Producerede grise pr. år, stk.	7.553	7.004	5.914	6.823
Daglig tilvækst, g	1.098	1.038	955	1.037
Reference-daglig tilvækst (30-115kg), g ¹	1.090	1.037	955	1.037
Foderoptagelse pr. gris daglig, FEsv	2,83	2,82	2,75	2,81
Foderforbrug pr. kg tilvækst, FEsv	2,58	2,71	2,88	2,71
Reference-foderudnyttelse (30-115 kg), FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,53	2,67	2,84	2,66
Diverse oplysninger				
Vægt ved indsættelse, kg	31,9	31,6	32,5	31,9
Slagtevægt, kg (gns.)	91,3	90,2	89,0	90,3
Tilvækst pr. prod. gris, kg	87,9	86,7	84,7	86,8
Kødprocent (gns.)	61,9	62,0	61,7	61,9
Kasserede, %	0,1	0,2	0,2	0,2
Døde, %	2,4	3,1	4,5	3,1
Produktionsværdi (PV)				
PV pr. gris, kr.	233	203	157	203
Indeks (PV pr. gris) i forhold til "gennemsnit", %	115	100	77	100
PV pr. stiplads pr. år, kr.	987	832	622	832
PV-indeks i forhold til "gennemsnit", %	119	100	75	100

¹ Reference-foderudnyttelse og reference-daglig tilvækst korrigerer de målte gennemsnit til standard-vægtintervallet 30-115 kg, hvorved sammenligning imellem de enkelte års opnåede resultater muliggøres. Se tidligere publikationer for uddybning [4]

Konklusion

Generelt var den årlige fremgang for grisebesætninger lavere fra 2020 til 2021 end tidligere år. Landsgennemsnit for produktivitet for 2021 viste en lille fremgang i fravænnede grise pr. årssø, der var båret af en fremgang i antal fødte grise pr. kuld. Afrundingen af nøgletallene viste ikke en stigning i fravænnede grise pr. kuld, men det til trods steg antal fravænnede grise pr. årssø med 0,1. Der blev observeret en stigning i dødeligheden for både pattegrise, smågrise, slagtegrise og søer. For sohold var der tale om en mindre tilbagegang i flere nøgletal for reproduktion i forhold til 2020. For smågrise var der en forbedring i foderforbrug pr. kg. tilvækst i forhold til 2020. Ligeledes steg produktionsværdi pr. gris og pr. stiplads i forhold til 2020 og dermed blev der set en fremgang i produktiviteten for smågrise. For slagtegrise sås nogenlunde uændret produktivitet sammenlignet med 2020. Dette skal ses i lyset af, at der fra 2019 til 2020 blev opnået de største forbedringer der er set de seneste 10 år.

Referencer

[1]	Hansen, C. (2021): Landsgennemsnit for produktivitet i produktion af grise i 2020, Notat nr. 2115, SEGES Svineproduktion.
[2]	Christiansen, M. G. (2018): Økonomiske konsekvensberegninger – december 2018, notat 1842, SEGES Svineproduktion.

[3]	Jensen, T. B. (2022): Udviklingen i sodødelighed – tal fra DAKA 2021. Notat nr. 2203, SEGES Innovation.
[4]	Sloth, N. M. & Bertelsen, E. (2007): Rapport over P-rapporternes resultater oktober 2007. Notat nr. 0745, Dansk Svineproduktion.

Deltagere

Data fra 2021 er leveret fra Agrovision og Cloudfarms ApS.

NAV nr.: 1356

//JVI//

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtegrise
Fagområde: Produktionsøkonomi og data
Nøgleord: Produktivitet

SEGES
INNOVATION

Tlf.: 87 40 50 00

info@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES Innovation P/S. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES Innovation P/S er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.